

Tillväxtkontoret
Handläggare, telefon
John Öster, 08-581 690 37

Datum
2015-11-04

Vår beteckning
Dnr. KS 15/0024

Kvalitetsgranskat av:
Åsa Bergström

Kungsängens-Tibble 1:470 Tibbleängen

Behovsbedömning av MKB för
detaljplan för Kungsängens-Tibble 1:470
Tibbleängen i Kungsängen

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
INLEDNING OCH BAKGRUND	3
PLANENS FÖRUTSÄTTNINGAR	3
MOTIVERAT STÄLLNINGSTAGANDE	12
UNDERLAG FÖR BEDÖMNINGARNA	12

Inledning och bakgrund

Denna behovsbedömning gäller detaljplan för Kungsängens-Tibble 1:470 m.fl. (Tibbleängen HSB bostäder) i Upplands-Bro Kommun. Behovsbedömningen utgör ett underlag för kommunens beslut om betydande miljöpåverkan för förslaget. Planförslaget syftar främst till att planera för byggande av ca 120 bostäder i ett bostadsområde med intilliggande bebyggelse, grönstruktur och infrastruktur som binder samman området med omgivande bostadskvarter. Planförslaget syftar även till att ansluta till huvudgata från centrala Kungsängen samt intilliggande grönområde i form av välorganiserad parkmiljö som leder upp mot Rankhus.

Figur 1. Karta 1. Planförslagets område visas översiktligt med röd linje.

Planens förutsättningar

Utredningsområdet ligger i Tibble, intill Gröna Dalen; ett viktigt grönområde för rekreation i Kungsängen. I söder angränsar planområdet Kungsängens Kyrka och kyrkogård samt i väster till Tibble Torg. Planområdet har nära anknäpning till Ekhammarskolan och Upplands-Bro gymnasium. Bebyggelsen kan ses som förtätning mot Tibble med bebyggelse som ökar variationen av bostäder inom området.

Förslaget utgår från en utpekad intention i kommunens översiktsplan (antagen 2014). Hjortronvägen bör anpassas till en stadsgata med anpassad hastighetsbegränsning samt viss tillgång till gång- och cykelstråk samt parkering. Bebyggelsen kan ses som förtätning mot Tibble med bebyggelse som ökar variationen av bostäder inom området. Detta bör ske samordnad på planläggning för Ekhammars Gård.

I samband med exploatering av det aktuella planområdet, med utgångspunkt från riktlinjer i ÖP 2014 på planområdet samt hantering av dagvattenfrågor utifrån riktlinjer i Dagvattenutredning, med fokus på Gröna Dalen tas i beaktning för skapande av ett mer sammanhållet samhälle. Området ligger i nära anslutning till Östra Mälarens vattenskyddsområde och ingår i avrinningsområde för dagvatten ner mot Östra Mälaren.

Bebyggelsen i det aktuella planområdet ska kunna ses som en förtätning mot Tibble med bebyggelse som ökar variationen av bostäder inom området.

Behovsbedömning för planer och program

Enligt Plan- och Bygglagen (PBL), Miljöbalken (MB) och förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) ska planer och program som kan antas leda till en betydande miljöpåverkan miljöbedömas. Behovet av miljöbedömning ska utredas i det enskilda fallet genom en så kallad *behovsbedömning*.

Behovsbedömningen syftar till att upptäcka eventuella risker och konflikter mellan önskemålen om exploatering och miljö, hälsa eller hushållning av naturresurser. Behovsbedömningen ska utgöra underlag för kommunens beslut om en miljöbedömning ska utföras för detaljplanen.

I samband med behovsbedömningen så jämförs planförslaget med ett nollalternativ. Förslaget bör också kunna motivera lokaliseringen på något sätt som inbegriper ett urval av alternativa platser. Kommunens översiktliga planering ska åberopas.

Om behovsbedömningen visar på en betydande miljöpåverkan ska en miljöbedömning göras och resultatet redovisas i form av en miljökonsekvensbeskrivning. Behovsbedömningen ligger då som grund för beslut om avgränsningen av miljökonsekvensbeskrivningen. Bedöms planen inte medföras någon betydande miljöpåverkan hanteras miljöfrågorna inom ramen för detaljplanarbetet.

När en risk pekas ut i denna behovsbedömning innebär det att risken bör belysas och bedömmas. I denna behovsbedömning förs dock ingen bedömning av planförslagets konsekvenser i MKB. Här görs endast en identifiering av viktiga frågor.

	Ja	Nej
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt MB kap 7 § 28a? (Om "ja" – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras).		×
Sätter planen ramarna för kommande tillståndsprövning av verksamheter som räknas upp i bilaga 3 till MKB-förordningen? (Om "ja" – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras).		×
Avser planen någon anläggning som räknas upp i PBL kap 5 § 18 st. 3? (Om "ja" – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras).		×
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Sammanfattande ställningstagande utifrån checklistan nedan). (Om "ja" – planen innebär alltid betydande miljöpåverkan – miljöbedömning skall göras).		×

Den föreslagna detaljplanens genomförande bedöms kunna medföra begränsad miljöpåverkan. En MKB behöver utföras i samband med detaljplanarbetet. Upp-

lands-Bro kommun bedömer ej att planförslaget är av den storlek och dignitet att planen innefattas av 3 § eller bilaga 3 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar och avser de sektorer eller områden som anges i 4 § a-f i nämnda förordning¹.

Det bör påpekas att förslaget rymmer möjligheter till olika anpassningar som i olika grad innebär att naturvärden kan bevaras eller förstärkas inom förslaget.

1. Måluppfyllelse

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Relevanta Miljömål*	✘			<i>Levande skogar som avses sparas.</i> <i>Begränsad klimatpåverkan (lågt p-tal)</i> <i>Levande sjöar och vattendrag; grundvattnen.</i> <i>Grundvattnen av god kvalitet</i>	
b. Lokala Miljömål*				<i>UBK ser en framtid med en anpassning av kommande bebyggelse efter befintliga naturresurser</i> <i>Ny planläggning och exploatering ska föregås av en natur- och kulturmiljöutredning där det behövs.</i>	Kommunens Miljöplan

Genomförandet av detaljplanen planeras inte innefatta några verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a§ Miljöbalken. Detaljplanen innefattar

¹ "Av 4 § i förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar framgår att för de planer och program som avses i första stycket i 4 § men som endast omfattar små områden på lokal nivå eller mindre ändringar, ska en behovsbedömning göras med beaktande av kriterierna i bilaga 4 till nämnda förordning. En miljöbedömning krävs endast om man vid en sådan behovsbedömning kommer fram till att genomförandet av planen eller programmet eller ändringen kan antas medföra betydande miljöpåverkan." (Naturvårdsverket Handbok 2009:1 s. 39)

"(...) I förordningsmotivet till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar (1998:905) skriver regeringen att "Det anses att detaljplaner har en sådan utformning att det redan praktiskt är ohanterligt att låta detaljplanområdena omfatta stora arealer. Med hänsyn till direktivets krav och undantag får detaljplanen därför generellt anses avse användningen av små områden på lokal nivå." (Förordningsmotiv 2005:2 s. 18, 32)" (Naturvårdsverket Handbok 2009:1 s. 39)

tar grönområde som genomgått en arkeologisk utredning och därav som del av detaljplanen inte ingår i den tilltänkta exploateringen.

Detta område ingår i EU:s habitats- och fågeldirektiv. (I annat fall antas planens genomförande som huvudregel medföra betydande miljöpåverkan).

2. Berörda fysiska planer och program

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Nationella planer*	✗				
b. Regionala planer*	✗			Förtäta tätorten	RUFS
c. Översiktsplan	✗			ÖP markerar området som utbyggnadsområde (lämpliga för ny bebyggelse)	ÖP 2014
d. Andra lokala planer och program	✗				Grönplan

3. Biologisk mångfald

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Riksintresse för naturvården	✗				
b. Ekologiskt särskilt känsliga områden (ESKO)	✗				
c. Natura 2000-område	✗				
d. Naturresevat (även förslag till...)	✗				
e. Strandskydd	✗				
f. Värdefull natur		✗			
g. Generellt biotopskydd	✗				
h. Ängs och hagmarker	✗				
i. Nyckelbiotoper	✗			Skogsområden ej inventerade Skogsdungar (nordlig och sydligskog inom och i anslutning till planområde ej inventerad) Behov av inventering för framtagande av	

				<i>skötselprogram samt för eventuell ökad tillgänglighet</i>	
j. Rödlistade arter				<i>Avvakta naturinventering</i>	
k. Fridlysta arter				<i>Avvakta naturinventering</i>	
l. Djurliv				<i>Avvakta naturinventering</i>	
m. Spridningskorridorer	×			<i>Skogsområdena är viktiga i sitt sammanhang med andra sprade skogsdungar.</i>	

Delar av värdefull naturmark tas i anspråk av planförslaget, vilket medför att värdefulla biotoper kan försvinna, främst gammal tallskog och vedlevande arter knutna till denna. MKB ska ta upp påverkan på värden för biologisk mångfald

Riksintresse för järnvägen medför att funktion och utvecklingsmöjligheter måste beaktas i förhållande till planförslaget. Kommande MKB ska därför ta upp frågor kring riksintresset järnvägen.

Inom planområdet förekommer en del arter som omfattas av artskyddsförordningen, i praktiken fågelarter samt den fridlysta blåsippan. Inga av de kända arterna riskerar att få sin regionala population påverkad på ett märkbart sätt. Mälarstranden ingår i riksintresset Mälaren med öar och strandområden, Mälarens strandkant är utpekad som ekologiskt särskilt känsligt enligt miljöbalken och hela området ingår i Östra Mälarens vattenskyddsområde, men dessa bedöms ej kunna riskera att påverkas på ett påtagligt sätt av förslaget.

4. Befolkning

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Riksintresset Mälarens stränder och öar	×				
b. Regionalt intresse – Gröna kilar enligt RUFSS.	×				
c. Fridlufsliv, rekreation strövområden, parker, gröna stråk.		×			
d. Badplatser	×				
e. Tysta områden	×				
f. Psykosocial miljö*	×				

5. Människors Hälsa

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Riksintresset Arlanda och flygbuller	×				
b. Livgardet och skjutbuller	×				
c. Väg- och tågbuller		×		<i>Nuvarande bussgata ska utredas för LOKALGATA utmed Hjortronvägen med komplement av eventuella trafikregler för förbjuden genomfart. Bullerutredning behövs (trafiken åker västerut)</i>	
d. Övrigt buller	×				
e. Risk och säkerhet*	×				
f. Farligt gods – transporter	×				
g. Trafiksäkerhet		×		<i>Behov av Trafikplanering i tidigt planskede. Trafikutredning behövs.</i>	
h. Vibrationer		×		<i>Geoteknisk utredning av markförutsättningar. Kan påverkas av eventuellt trafikomständigheter från Hjortronvägen.</i>	
i. Riskområden för markradon	×			<i>Bekräftelse om att bygga radonsäkert följs upp i bygglovsprocessen</i>	
j. Elektriska – / magnetiska fält	×				
k. Ljus		×		<i>Eventuell påverkan av lyktsvep på fastigheter norr om planområdet</i>	
l. Lukt	×				
m. Djurhållning*	×				
n. Allergirisk	×				

o. Byggskedet*		×		<i>Trasporter och buller; regleras i avtal och genomförandebeskrivning</i>	
----------------	--	---	--	--	--

6. Djurliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Unika, hotade eller sällsynta djurarter*	×			<i>Avvakta naturinventering</i>	
b. Nya djurarter	×				

7. Växtliv

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Unika, hotade eller sällsynta växtarter*	×			<i>Avvakta naturinventering</i>	
b. Nya växtarter	×			<i>Avvakta naturinventering</i>	

8. Mark

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Större opåverkade områden	×				
b. Värdefulla geologiska formationer*	×				
c. Geologiska förhållanden*	×			<i>Geoteknisk utredning för att utreda markens genomsläpplighet/infiltrationsmöjligheter</i>	
d. Markföroreningar*	×				
e. Översvämningsrisk		×			SMHI's översvämningskartering SGU

9. Vatten

Bedömning	Ingen	Viss på-	Betydande	Kommentar/	Källa
-----------	-------	----------	-----------	------------	-------

	påverkan	verkan	påverkan	Åtgärd	
a. Östra Mälarens vattenskyddsområde		×		<i>Inom sekundära skyddszonen. se särskilda föreskrifter</i>	
b. Miljö kvalitetsnormer för vatten		×		<i>Ang. Dagvattenutredning</i>	
c. Våtmarker	×				
d. Grundvatten		×		<i>Eventuell påverkan beroende på geologiska förutsättningar.</i>	
e. Ytvatten	×			<i>Inget ytvatten i närområdet (i eller närmast angränsande planområdet)</i>	
f. Dagvatten		×		<i>Hänvisar till Dagvattenutredning</i>	

10. Luft

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Miljö kvalitetsnormer för luft*	×				
b.					
c. Luftutsläpp från verksamheter/trafik	×				
d. Damm, sot och lukt	×				

11. Klimatfaktorer

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Lokalklimat*	×				
b. Ljusförhållanden*		×		<i>Solstudie kommer sannolikt att genomföras</i>	

12. Materiella tillgångar

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/Åtgärd	Källa
a. Infrastruktur		×		<i>Planering och utredning av infrastruktur och tillgänglighet till</i>	

				<i>planområdet</i>	
b. Byggnader		×		<i>I dagsläget ingen påverkan på omgivande bebyggelse</i>	
c. Naturresurser		×		<i>Inga naturresurser inom planområdet som påverkas</i>	
d. Areella näringar*	×				

13. Landskap

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Landskapsbild*		×			
b. Stadsbild*		×		<i>Anpassning till omgivande bostadsområden</i>	
c. Utblickar och vyer	×				
d. Landmärken	×				

14. Kulturmiljö

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Riksintresse	×				
b. Kulturresevat	×				
c. Kulturhistorisk miljö/landskap		×		<i>Kontrollera kulturmiljöprogram.</i>	
d. Historiska samband		×			
e. Fornminnen		×		<i>Se arkeologisk utredning</i>	
f. Kyrkor	×				
g. Byggnadsminne	×				
h. Kulturhistorisk byggnad	×				

15. Hållbar utveckling

Bedömning	Ingen påverkan	Viss påverkan	Betydande påverkan	Kommentar/ Åtgärd	Källa
a. Transporter	×				

b. Avfall		×		<i>Regleras i DP-processen</i>	
c. Återvinning					
d. Energiförsörjning					
e. Byggnadsmaterial					

Syftet med planprojektet är att förtäta det lokala bostadsområde och bidra till att förbättra områdets sociala, ekonomiska och ekologiska hållbarhet. Projektet ger möjlighet till förtätning av planområde med utveckling av såväl bebyggelsestruktur, infrastruktur och grönstruktur.

Bedömning		Kommentarer
Ett genomförande av planen har ingen påvisbar negativ effekt på hälsa, miljön eller hushållning med mark, vatten och andra resurser		
Genomförande av planen kan få negativa effekter dessa bedöms dock inte så betydande , då förebyggande åtgärder beskrivna i bifogad handling kommer att vidtas. Konsekvenserna redovisas i planbeskrivningen.	×	<i>Exploateringen regleras av Dagvattenutredningen och andra utredningar...</i>
Ett genomförande av planen kan få en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten eller andra resurser. Processen miljöbedömning ska genomföras med bland annat en miljökonsekvensbeskrivning (MKB).		
Andra lokaliseringalternativ för projektet bör övervägas.		

Motiverat ställningstagande

I samband med behovsbedömning av detaljplan gjordes bedömningen att genomförandet av den föreslagna detaljplanen kan få vissa negativa miljökonsekvenser, men som dock inte är av betydande dignitet. Detaljplanen har inte bedömts leda till någon betydande miljöpåverkan. I samband med behovsbedömning av detaljplan har jämförelser gjort med nationella och lokala miljömål liksom även med regionala strategier för utveckling av den fysiska miljön.

Det bör påpekas i planhandlingarna att förslaget rymmer möjligheter till olika anpassningar med syfte att i olika grad bevara och förstärka identifierade naturvärden inom planområden

Underlag för bedömningarna

Arbetet har utgått ifrån en checklista som utgör ett underlag en samlad bedömning av den inverkan planens genomförande medför på miljön, hälsan och hushållningen med mark, vatten och andra naturresurser. Checklistan redovisar också vilka typer av miljöpåverkan som behöver utredas vidare i detaljplanens planbeskrivning men som inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan.

Inför arbetet med behovsbedömningen har information tagits del av från bakgrundsmaterial vad gäller de flesta av de mest väsentliga miljöaspekterna så som biologisk mångfald, rekreation, kulturmiljövärden, m.m. Underlaget för behovsbedömningen bedöms ha varit av god kvalitet.

Bedömning av huruvida projektets genomförande riskerar medföra eller påverkas av några väsentliga hälso- eller miljökonsekvenser har gjorts utifrån analys av risk för miljöpåverkan främst i förhållande till nedanstående faktorer:

Arbetsgrupp

Behovsbedömningen genomfördes den 2 november 2015.

Kommunens arbetsgrupp vid behovsbedömning av detaljplanprocessen har bestått av:

Åsa Bergström; Miljöinspektör, Upplands-Bro kommun

Maria Elfström; Kommunekolog, Upplands-Bro kommun

Katrin Karlsdottir; Projektledare, Exploatering, Upplands-Bro kommun

John Öster; Planarkitekt, Upplands-Bro kommun

Nyckelord

1. Måluppfyllelse

1a) Nationella miljömål:

1. *Begränsad klimatpåverkan*
2. *Frisk luft*
3. *Bara naturlig försurning*
4. *Giftfri miljö*
5. *Skyddande ozonskikt*
6. *Säker strålmiljö*
7. *Ingen övergödning*
8. *Levande sjöar och vattendrag*
9. *Grundvatten av god kvalitet*
10. *Hav i balans samt levande kust och skärgård*
11. *Myllrande våtmarker*
12. *Levande skogar*
13. *Ett rikt odlingslandskap*
14. *Storlagen fjällmiljö*
15. *God bebyggd miljö*
16. *Ett rikt växt- och djurliv*

Dessa **16** miljömål finns nedbrutna i regionala miljömål för Stockholms län.

1b) Upplands-Bro Miljöplan

2. Berörda fysiska planer och program

2a) Vägplan

2b) Naturvårdsplaner, miljöplaner, väg- och järnvägsplaner

2d) Grönplan för Upplands-Bro kommun 2008, Kulturmiljöprogram, FÖP

3. Biologisk mångfald

4. Befolkning

4f) Trygghet, segregation, jämställdhet, barriärer

5. Människors hälsa

5e) Explosionsrisk

5m) Lukt, buller, flugor, allergirisk

5o) Buller, vibrationer, ökat antal tunga transporter, sprängningar

6. Djurliv

6a) Sammansättning, antal, djurens flyttningar och rörelser

7. Växtliv

7a) Sammansättning, antal

8. Mark

8b) Rullstensås, moränformationer

8c) Infiltrationsmöjligheter, skred, ras- och erosionrisk, utfyllnadsmark

8d) Tipp, industrimark

9. Vatten

9d) Föroreningar, nivåförändringar

10. Luft

10a)NOX, SOX, partiklar, bensen, marknära ozon

11. Klimatfaktorer

11a)Temperatur, vindförhållanden, vindtunneffekt, svackor med kallluft, dimbildning, snödrev

11b) Norrläge, skuggbildning, solexponering

12. Materiella tillgångar

12d) Jord- och skogsbruk, djurhållning, fiske

13. Landskap

13a) Struktur, dominans, helhet eller uppdelat/fragmenterat,

b) skala, stadsbyggnadselement, landskapselement